

ANGUEIRA, Anxo (2022): *Palmeiras, piueiros*. Santiago de Compostela: Chan de Pólvora (Col. Cova da Lontra, nº 6), 179 pp.

Despois dunha pausa de quince anos sen publicar poesía, Anxo Angueira fai un retorno significativo ao panorama literario nacional con *Palmeiras, piueiros*. A creación poética nace dunha perda significativa: a desaparición da palmeira de Manselle, un símbolo profundo para o escritor, que representa tanto o seu lugar de orixe como unha reflexión sobre a identidade e a memoria cultural de Galicia. Este suceso actúa como catalizador para un proceso creativo intenso. Intenso pero non espontáneo, xa que o poemario é o resultado de anos de traballo que culminan no momento da creación. Angueira utiliza a perda da palmeira de Manselle como unha metáfora potente para explorar a idea de que, incluso fronte á destrución e a perda, existe unha capacidade innata de renacer e transformar. Este volume, publicado por Chan da Pólvora, reflicte unha maduración artística notábel, na que o persoal e o colectivo converxen para articular unha narrativa poética rica en significados. O libro abre cunha dedicatoria a Darío Xohán Cabana, escritor lucense falecido en 2021 e amigo próximo de Angueira. Este recoñecemento destaca a estima e o respecto que unían a ambos os autores, aludindo á súa amizade e ao valor compartido da literatura como espazo de encontro e continuidade cultural.

A obra establece un diálogo continuo entre o exótico e o autóctono, representados respectivamente pola palmeira e polo piueiro. Este último denomina unha pedra para fondear as redes da pesca, a que vai diante e marca o rumbo. A partir dese significado concreto, os mariñeiros da Guarda puxéronlle o nome de Piueiro á embarcación que recuperaron. Ambos elementos, lonxe de simbolizar simples contrastes, articúlanse como manifestacións complementarias dun diálogo cultural: o que chega de fóra e é apropiado, e o propio que require ser redescuberto e valorizado. Este contraste enriquece o poemario, dotándoo dunha

dimensión reflexiva sobre a identidade e o tempo. A palmeira, asociada ao exótico, simboliza as influencias que Galicia recibe e adapta, mentres que o piueiro, recuperado grazas á memoria mariñeira, representa o arraigo e a necesidade de non esquecer as tradicións que conforman a nosa cultura.

A escrita de Angueira en *Palmeiras, piueiros* asemella unha rede que integra mundos indefinidos, así como vencellos referenciais, personaxes ou acontecementos imprevistos. Os lectores asumen o compromiso de afondar nesta trama, que pode sorprender e abrigar ao mesmo tempo. Aínda que afronta o desafío do heteroxéneo, a linguaxe de Angueira sempre reserva un espazo para a emoción e a delicadeza. Aqueles que se achegan ao poemario atopan na lectura un ámbito de perda, pero tamén de constante renovación, constituíndo unha sorte de renacemento intermitente. Estamos diante dun poemario de composicións longas, lectura pausada que promove a reflexión e o disfrute, ao contrario das tendencias sociais actuais que privilexian a velocidade e a imaxe fugaz. A linguaxe do poemario destaca pola súa riqueza léxica e pola recuperación de termos en perigo de esquecemento. Ao rescatar palabras que caen no desuso, Angueira conserva un patrimonio lingüístico valioso ao tempo que outorga novas posibilidades expresivas ao discurso poético. Este esforzo contribúe a unha visión renovada da lingua galega como ferramenta de resistencia cultural e de creación artística. O poemario combina influencias mariñeiras e literarias para recuperar palabras e valores colectivos, creando un espazo de reflexión, emoción e celebración da identidade cultural. A perda da palmeira de Manselle simboliza o fin dunha era, pero tamén abre paso a novas posibilidades e renovación.

A dimensión colectiva está presente de maneira transversal. O “nós” que habita os versos non só representa unha unidade política, senón

que tamén alude á memoria compartida e ás experiencias comúns. En poemas como “Porta Treze Luandino”, o espazo colectivo aparece descrito como un lugar vivo, compartido por comunidades que habitan universos simultáneos. Este “nós” expándese a unha esfera internacionalista, como exemplifica o poema dedicado a “Barán Galicia”, unha figura que encarna os valores de solidariedade e loita global. O autor consegue así proxectar a identidade galega nun escenario máis amplo, no que o local se entrelaza co universal para construír unha visión integradora da loita por preservar as raíces culturais nun mundo globalizado.

No corazón de *Palmeiras, piueiros*, Anxo Angueira tece unha rica tapestría que celebra, con cada poema, o rexurdimento como un proceso cíclico, intrínseco á identidade galega, ao tempo que rememora algunhas das voces literarias inmortais como a de Rosalía de Castro ou Manuel Antonio. A lectura de *Palmeiras, piueiros* constitúe un desafío intelectual que recompensa o lector cun universo poético complexo e evocador. Este renacemento, que se restaura con cada xeración e dialoga con mestres como Martín Sarmiento ou Xosé Luís Méndez Ferrín, mestura tradición e modernidade nunha harmonía literaria que reflicte a resiliencia do pobo galego e promove o diálogo poético entre o social, o político e o cultural, pero sen perder de vista a estética da poesía. A través dunha escollida intertextualidade e referencias aos grandes mestres, o poemario tamén aborda un transfondo político subxacente á nación galega. Os seus versos son unha apelación aberta á recuperación e continuidade do movemento iniciado por figuras como Rosalía de Castro, invitando as novas xeracións de lectores e escritores a sumarse neste proceso eterno de creación e renovación.

Aínda que estas liñas non se centran exclusivamente en aspectos estilísticos, resulta imprescindible destacar dúas calidades fundamentais

na obra de Angueira. Por unha banda, a dimensión lírica do título *Palmeiras, piueiros*, no que o poeta logra concentrar a dualidade esencial do poemario. Por outra banda, é fundamental destacar a habilidade de Angueira para crear imaxes transversais ao longo dos poemas, espazos que interaccionan e universos atemporais que flúen nun mar de emocións. Anxo Angueira, coa súa experiencia e profundidade reflexiva, logra crear un poemario que resoa co corazón do lector, ofrecendo unha visión poética que é ao mesmo tempo íntima e universal.

Angueira sempre se caracterizou polo seu compromiso coa cultura e a identidade de Galicia. *Palmeiras, piueiros* adquire corpo de dinamizador cultural, recórdanos que o verdadeiro rexurdimento reside na capacidade de transformar a adversidade en forza creativa, mantén vivo o espírito indomábel do pobo galego e consolida o lugar do poeta como unha voz esencial na poesía. Mediante un diálogo entre o individual e o colectivo, a obra transcende o xénero poético, converténdose nun manifesto da vitalidade cultural galega. A interacción entre tradición e modernidade destaca como un exemplo da capacidade da poesía para conectar xeracións, preservar o pasado e abrir camiños cara ao futuro.

O poemario conta, no seu peche, con notas de lectura de Chus Pato, unha entrevista de Xabier Cordal e unha autopoética asinada polo propio autor. A través de *Palmeiras, piueiros*, celebramos o regreso de Anxo Angueira á poesía, e reflexionamos sobre o concepto de rexurdimento do que tanto nos aportou coa súa obra ensaística.

María Sonia Cruz Pérez

Universidade de Vigo

Universidad Complutense de Madrid

mariascr@ucm.es